

הרב יואל בן נון
מלכים, נביאים ומקורות חיצוניים
שיעור מספר 4

הבעיות החברתיות בתקופת חזקיהו ודמות המשיח בישעיהו ומיכה

בסוף פרק ג בספר מיכה (ט-יב) מופיעה נבואת תוכחה קשה על ירושלים:

(ט) שָׁמְעוּ נָא זֹאת רְאֵשֵׁי בֵּית יַעֲקֹב וּקְצִינֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל הַמְתַּעֲבִים מִשְׁפָּט וְאֵת כָּל הַיְשָׁרָה יַעֲקֹשׁוּ (י) בְּנֵה צִיּוֹן בְּדָמִים וִירוּשָׁלַם בְּעוֹלָה (יא) רְאֵשֵׁי בְשׁוּד יִשְׁפְּטוּ וְכַהֲנֵיהּ בְּמַחִיר יִירוּ וּנְבִיאֶיהָ בְּכֶסֶף יִקְסְמוּ וְעַל ה' יִשְׁעֲנוּ לֵאמֹר הֲלוֹא ה' בְּקִרְבָּנוּ לֹא תָבוֹא עָלֵינוּ רָעָה (יב) לָכֵן בְּגִלְלָכֶם צִיּוֹן שָׁדָה תַחֲרֹשׁ וִירוּשָׁלַם עֵינָי תִּהְיֶה וְהָר הַבַּיִת לְבָמוֹת יַעַר.

זו הפעם הראשונה שנביא נושא נבואת חורבן על ירושלים, ולא רק איום בפורענות. מיכה מנבא בתקופת יותם, אחז וחזקיהו כפי שנאמר בכותרת הספר. בתקופתו של איזה מהמלכים הללו נאמרה נבואה זו? לכאורה נבואת חורבן מתאימה לימי אחז שעשה הרע בעיני ה', עבד עבודה זרה והעביר את בנו באש (מל"ב טז, ב-ד). חזקיהו, לעומתו, עשה הישר בעיני ה' (מל"ב יח, ג). אלא שבמקרה זה יש לנו עדות ברורה מימי החורבן עצמם שדברים אלו נאמרו בימי חזקיהו. בירמיהו פרק כו ה' מצווה את ירמיהו לעמוד בחצר המקדש ולהזהיר מפני החורבן. ירמיהו מזהיר "כשילו יהיה הבית הזה". כהני המקדש והנביאים תופסים אותו ורוצים להורגו. ירמיהו מגיב ואומר להם שהוא דיבר בשם ה' ואם הם מעוניינים שזה לא יקרה הם צריכים לחזור בתשובה. עוד הוא אומר אליהם ביחס אליו, שהם שופכים דם נקי'. ביטוי זה מזכיר את הנאמר על מנשה ששפך דם נקי (ירמיהו כא, טז) וניתן לראות בפסוקים כאן רמז לכך שגם שם הכוונה לנביאים (וכפי שמבינים חז"ל, שמנשה הרג את ישעיהו).

אלא שאנשים שונים, ובניהם הזקנים, מצילים את ירמיהו ואומרים לכהנים:

(יז) וַיִּקְמוּ אַנְשֵׁים מִזְקְנֵי הָאָרֶץ וַיֹּאמְרוּ אֵל כָּל קְהַל הָעָם לֵאמֹר.

(יח) מיכיה מיכה המורשתית הִיא נְבִיא בִימֵי חֲזַקְיָהוּ מִלֶּדֶת יְהוּדָה וַיֹּאמְרוּ אֵל כָּל עַם יְהוּדָה לֵאמֹר כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת צִיּוֹן שָׁדָה תַחֲרֹשׁ וִירוּשָׁלַם עֵינָי תִּהְיֶה וְהָר הַבַּיִת לְבָמוֹת יַעַר. (יט) הֲהֵמָּה הַמְתִּיחוּ חֲזַקְיָהוּ מִלֶּדֶת יְהוּדָה וְכָל יְהוּדָה הֲלֹא יָרָא אֶת ה' וַיַּחַל אֶת פְּנֵי ה' וַיִּנְחָם ה' אֶל הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר עֲלֵיהֶם וַאֲנַחְנוּ עֹשִׂים רָעָה גְדוֹלָה עַל נַפְשׁוֹתֵינוּ.

עברו בערך 100 שנה והזקנים זוכרים מה היה בתקופת חזקיהו. זהו נתון מדהים. בכל מקרה, מוכח מכאן שמה שניבא מיכה בסוף פרק ג' היה בתקופת חזקיהו! אלא שזה מעורר שאלה גדולה: זה מה שהיה בימי חזקיהו? איפה הסרת הבמות, האיחוד עם השומרון והמהפכה הרוחנית? הייתכן שנביא כמו מיכה ראה כך את ימי חזקיהו?

זוהי אזהרה מפני חשיבה פשטנית כאילו בימי אחז ומנשה הכל היה רע ובמי חזקיהו היה רק טוב. אנו למדים מכאן שכמו שבימי אחז היו גם אנשים צדיקים ונרדפים, כך גם בימי חזקיהו הייתה מציאות מורכבת והיו בעיות חברתיות קשות. הביצורים בירושלים גרמו לאנשים רבים לסבול ומיכה מבקר את חזקיהו על כך. אכן, הדברים מפורשים גם בישעיהו כב, פסוקים שנרחיב בהם בהמשך כאשר נעסוק בנקבת חזקיהו:

(ט) וְאֵת בְּקִיעֵי עִיר דָּוִד רְאִיתָם כִּי רָבוּ וַתִּקְבְּצוּ אֶת מֵי הַבְּרֵכָה הַתַּחְתּוֹנָה.

(י) וְאֵת בְּתֵי יְרוּשָׁלַם סִפְרָתָם וַתִּתְּצוּ הַבָּתִּים לְבַצֵּר הַחוּמָה.

(יא) ומקנה עשיתם בין החמתים למי הברכה הישנה ולא הבטתם אל עשיה ויצרה מרחוק לא ראיתם.

המלך היה ממוקד מטרה והפקיע בתים ושדות. אולם הנביאים אומרים לחזקיהו שכל הפרופורציה צריכה להיות אחרת: אם לא תעשה תיקון חברתי שום ביצור לא יעזור.

אולם למרות הביקורת על חזקיהו, אנו למדים מהפסוקים בירמיהו כו גם על גדולתו: חזקיהו לא דחה את הביקורת אלא ניסה לתקן. חזקיהו, בניגוד למלכים אחרים שרדפו את הנביאים, נכנע לנביא, מתפלל ומתחנן לפני ה':

(יט) ההמת המתהו חזקיהו מלך יהודה וכל יהודה? הלא ירא את ה' ויחל את פני ה' וינחם ה' אל הרעה אשר דבר עליהם, וינחמו עשיתם רעה גדולה על נפשותינו.

מספר ישעיהו אנו למדים שחזקיהו לא רק מתפלל אלא גם עושה מעשים אקטיביים לתיקון, ובאמת ירושלים ניצלה לבסוף. הבעיות החברתיות שבתקופת חזקיהו עולות גם בספר ישעיהו. כך, לדוגמה, בפרק א, שסביר להניח שנאמר בתקופה זו לאחר החורבן שהשאר שנחריב:

(יד) חדשיכם ומועדיכם שנהא נפשי היו עלי לטרח נלאיתי נשא. (טו) ובפרשיכם פפיקם אעלים עיני מכם גם כי תרבו תפלה אינני שמע ידיכם דמים מלאו. (טז) רחצו הזכו הסירו רע מעלליכם מנגד עיני חדלו הרע. (יז) למדו היטב דרשו משפט אשרו חמוץ שפטו יתום ריבו אלמנה.

בחלק השני של פרק כב, אותו הזכרנו לעיל כפרק המתאר את הביקורת הנבואית על מעשיו של חזקיהו, מופיעה נבואה המתמקדת באדם ספציפי:

(טו) פה אמר אדני ה' צבאות לך בא אל הסכן הזה על שבנא אשר על הבית. (טז) מה לך פה ומי לך פה כי חצבת לך פה קבר חצבי מרום קברו חקקי בסלע משכן לו. (יז) הנה ה' מטלטלך טלטלה גבר ועטף עטה. (יח) צנוף יצנף צנפה כדור אל ארץ רחבת ידים שמה תמות ושמה מרובות כבודך קלון בית אדניך. (יט) והדפתיד ממצבך וממעמדך הרסך. (כ) והיה ביום ההוא וקראתי לעבדי לאליקים בן חלקיהו. (כא) והלבשתיו כתנתך ואבגטך אחזקנו וממשלתך אתן בידו והיה לאב ליושב ירושלים ולבית יהודה. (כב) ונתתי מפתח בית דוד על שכמו ופתח ואין סגר וסגר ואין פתח. (כג) ותקעתי יתד במקום נאמן והיה לכסא כבוד לבית אביו. (כד) ותלו עליו כל כבוד בית אביו הצאצאים והצפעות כל כלי הקטן מקלי האגנות ועד כל כלי הנבלים. (כה) ביום ההוא נאם ה' צבאות תמוש היתד התקועה במקום נאמן ונגדעה ונפלה ונכרת המשא אשר עליה כי ה' דבר.

תפקיד 'אשר על הבית' זה כמו ראש ממשלה במדינה עם שלטון מלכותי. יש כאן נבואה חריפה של ישעיהו כנגד שבנא שחי חיי פאר מושחתים. בישעיהו פרק לו שוב אנו פוגשים את שבנא:

(א) ויהי בארבע עשרה שנה למלך חזקיהו עלה סנחריב מלך אשור על כל ערי יהודה הבצרות ויתפשם. (ב) וישלח מלך אשור את רב שקה מלכיש ירושלמה אל המלך חזקיהו בחיל כבד ויעמד בתעלת הברכה העליונה במסלת שדה כובס. (ג) ויצא אליו אליקים בן חלקיהו אשר על הבית ושבנא הספר ויזאח בן אסף המזכיר.

כאן מפורש שחזקיהו הדיח את שבנא ומינה אל אליקים, מעשה שכנראה נעשה בעקבות נבואת ישעיהו. הדחתו של שר בכיר אינה דבר ברור מאליו ויש בה סיכונים פולטים לא מעטים. אולם חזקיהו אינו מהסס, מקשיב לנביא וממנה במקום שבנא את אליקים. מי זה שבנא הסופר? ניתן להציע שתי אפשרויות: או שהוא הזיז את שבנא מתפקידו והעניק לו תפקיד חילופי, או שזהו שבנא אחר. כך או כך הוא עשה מהפך שלטוני.

נבואת אחרית הימים

גם אצל ישעיהו וגם אצל מיכה מופיעה נבואת אחרת הימים ([ישעיהו ב, א-ד](#); [מיכה ד, א-ה](#)). הנבואה של מיכה, המקבילה לנבואת ישעיהו, מופיעה שם כהמשך לנבואת הפורענות על ירושלים אותה ראינו לעיל. נשווה בין שתי הנבואות:

ישעיהו ב', ב-ד	מיכה ד', א-ה
(ב) וְהָיָה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים נִכּוֹן יְהִיֶה הַר בְּיַת ה' בְּרֹאשׁ הַהָרִים וְנִשְׂא מִגְבְּעוֹת וְנִהְרֹו אֵלָיו כָּל הַגּוֹיִם.	(א) וְהָיָה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים יְהִיֶה הַר בְּיַת ה' נִכּוֹן בְּרֹאשׁ הַהָרִים וְנִשְׂא הוּא מִגְבְּעוֹת וְנִהְרֹו עָלָיו עַמִּים.
(ג) וְהִלְכּוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לָכּוּ וְנַעֲלָה אֶל הַר ה' אֶל בְּיַת אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְיִרְנוּ מִדְרָכָיו וְנִלְכָּה בְּאַרְחֻתָיו כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וְדָבַר ה' מִירוּשָׁלַם.	(ב) וְהִלְכּוּ גּוֹיִם רַבִּים וְאָמְרוּ לָכּוּ וְנַעֲלָה אֶל הַר ה' וְאֶל בְּיַת אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְיִרְנוּ מִדְרָכָיו וְנִלְכָּה בְּאַרְחֻתָיו כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וְדָבַר ה' מִירוּשָׁלַם.
(ד) וְשִׁפְט בֵּין הַגּוֹיִם וְהוֹכִיחַ לְעַמִּים רַבִּים וְכִתְתּוּ חֲרֻבוֹתָם לְאֲתִים וְחִנִּיתוּתֵיהֶם לְמִזְמְרוֹת לֹא יִשָּׂא גּוֹי אֶל גּוֹי חֲרָב וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה.	(ג) וְשִׁפְט בֵּין עַמִּים רַבִּים וְהוֹכִיחַ לְגוֹיִם עַצְמִים עַד רְחוֹק וְכִתְתּוּ חֲרֻבוֹתֵיהֶם לְאֲתִים וְחִנִּיתוּתֵיהֶם לְמִזְמְרוֹת לֹא יִשָּׂא גּוֹי אֶל גּוֹי חֲרָב וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה.
	(ד) וַיֵּשְׁבוּ אִישׁ תַּחַת גִּפְנוֹ וְתַחַת תְּאֲנָתוֹ וְאִין מִחֲרִיד כִּי פִי ה' צָבָאוֹת דָּבַר:
	(ה) כִּי כָל הָעַמִּים יִלְכּוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהָיו וְאֲנַחְנוּ גִלְדָּ בְשֵׁם ה' אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.

ניתן לראות שבין שתי הנבואות ישנם חילופים לשוניים קטנים ודקים. זה כשלעצמו לא חייב להיות מאוד משמעותי שהרי אפילו בעשרת הדברות יש הבדלים בין שמות לדברים. אלא שלפסוקים ד-ה במיכה אין מקבילה בישעיהו. פסוק ד וודאי רומז לימי שלמה. פסוק ה לכאורה סותר את מה שהוא אמר לעיל, שהרי כאן נאמר שלכל עם יש את אלוהיו וזה סותר את ההליכה להר ה'!

אפשרות אחת היא לפרש שיש לקרוא את פסוק ה כאילו מופיעים בתחילה המילים 'עד אז'. עד שהעמים יעלו בהר ה', כל העמים ילכו איש בשם אלהיו ואילו אנחנו בשם ה', אך לעתיד לבוא כולם יעלו להר ה'. אולם ישנה אפשרות שנייה: אפילו אז, כאשר הם יקבלו את העליונות של ה' בהר ה', עדיין זה יהיה בעיקר פוליטי אך מבחינה דתית הם עדיין יחזיקו באלוהים שלהם.

לאחר חזון אחרית הימים בישעיהו פרק ב, א-ד מופיע פסוק קריאה לבית יעקב: "בית יעקב לכו ונלכה באור ה'" (שם, פסוק ה). גם כאן יש להתלבט מה הכוונה: האם הכוונה היא "עד אז, בית יעקב לכו ונלכה" או "אפילו אז תהיה קריאה ללכת באור ה'".

מיכה המורשתית היה מאזור השפלה, ממקום כפרי, כפי שמוכח מהאזכורים של המקומות שסביב מורשת [במיכה א, יג-טז](#). ישעיהו, לעומת זאת, היה ממשפחת המלוכה בירושלים, כדברי חז"ל (בבלי, מגילה דף י ע"ב) שאמוץ, אביו של ישעיהו, ואמציה, סב סבו של חזקיהו, היו אחים. יתכן שזו הסיבה שמיכה מדבר באופן חריף וחד יותר כגון "ציון שדה תחרש" (ירמיהו כו, יח), סוג של ביטוי שלא מצאנו אצל ישעיהו.

דמות המשיח – בין ישעיהו למיכה

בהמשך פרק ב בישעיהו ישנה ביקורת, יותר מרמוזה, על שלמה:

(ו) כִּי נִטְשָׁתָה עִמָּךְ בַּיִת יַעֲקֹב כִּי מָלְאוּ מִקְדָּם וְעַנְנִים כְּפִלְשֵׁתִים וּבְיַלְדֵי נְכָרִים יִשְׁפִּיקוּ. (ז)
וּתְמַלֵּא אֶרְצוֹ כֶּסֶף וְזָהָב וְאֵין קֶצֶף לְאֶצְרֹתָיו וּתְמַלֵּא אֶרְצוֹ סוּסִים וְאֵין קֶצֶף לְמַרְכָּבָתָיו. (ח)
וּתְמַלֵּא אֶרְצוֹ אֱלִילִים לְמַעֲשֵׂה יָדָיו יִשְׁתַּחֲווּ לְאֲשֶׁר עָשׂוּ אֶצְבְּעֹתָיו.

פסוקים אלו עוקבים באופן ברור אחר איסורי התורה למלך המופיעים בדברים פרק יז:

(טז) רַק לֹא יִרְבֶּה לוֹ סוּסִים וְלֹא יָשִׁיב אֶת הָעַם מִצְרִימָה לְמַעַן הַרְבּוֹת סוּס וְה' אָמַר לָכֶם
לֹא תִסְפוּן לָשׁוּב בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה עוֹד. (יז) וְלֹא יִרְבֶּה לוֹ נָשִׁים וְלֹא יִסּוֹר לְבָבוֹ וְכֶסֶף וְזָהָב לֹא יִרְבֶּה
לוֹ מֵאֵד.

ההבדל העיקרי הוא שבעוד שהתורה אוסרת את ריבוי הנשים, הפסוקים בישעיהו עוסקים בריבוי אלילים. אכן, הקשר בין נשים לעבודה זרה מצוי אצל שלמה (מלכים א, יא, א-ד):

(א) וְהַמֶּלֶךְ שָׁלְמָה אָהָב נָשִׁים נְכָרִיּוֹת רַבּוֹת וְאֵת בַּת פְּרָעָה מוֹאָבִיּוֹת עַמְנִיּוֹת אֲדַמִּית צְדָנִית
חֲתִית. (ב) מִן הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אָמַר ה' אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא תִבְאוּ בָהֶם וְהֵם לֹא יָבֹאוּ בָכֶם אַכֵּן יִטּוּ
אֶת לְבַבְכֶם אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶם בָּהֶם דְּבַק שָׁלְמָה לְאֶהֱבָה. (ג) וַיְהִי לוֹ נָשִׁים שְׂרוֹת שְׁבַע מֵאוֹת
וּפְלִגְשִׁים שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַיִּטּוּ נַפְשׁוֹ אֶת לְבוֹ. (ד) וַיְהִי לְעֵת זִקְנַת שָׁלְמָה נַפְשׁוֹ הִטּוּ אֶת לְבָבוֹ אַחֲרֵי
אֱלֹהִים אַחֲרִים וְלֹא הָיָה לְבָבוֹ שְׁלֵם עִם ה' אֱלֹהָיו כְּלָבֵב דָּוִד אָבִיו.

ישעיהו שם ממשיך ומדבר על הגאווה:

(ט) וַיִּשַׁח אָדָם וַיִּשְׁפַּל אִישׁ וְאֵל תִּשָּׂא לָהֶם. (י) בּוֹא בְצוּר וְהִטְמֵן בְּעֶפְרַם מִפְּנֵי פֶחַד ה' וּמִהַדָּר
גָּאֹנוֹ. (יא) עֵינַי גְּבַהוֹת אָדָם שֹׁפֵל וְשַׁח רוּם אֲנָשִׁים וְנִשְׁגַּב ה' לְבַדּוֹ בַּיּוֹם הַהוּא. (יב) כִּי יוֹם
לֵה' צְבָאוֹת עַל כָּל גְּאֹה וְרֵם וְעַל כָּל נִשְׂא וְשֹׁפֵל.

ואומנם, גם בדברים יז מפורש שהאיסורים על המלך הם על מנת שלא יתגאה "לבלתי רום לבבו מאחור". הפסוקים הבאים שם בישעיהו רומזים באופן ברור לתקופת עוזיהו:

(יב) כִּי יוֹם לֵה' צְבָאוֹת עַל כָּל גְּאֹה וְרֵם וְעַל כָּל נִשְׂא וְשֹׁפֵל. (יג) וְעַל כָּל אֲרָזֵי הַלְּבָנוֹן הַרְמִים
וְהַנְּשָׂאִים וְעַל כָּל אֱלוֹנֵי הַבְּשֵׁן. (יד) וְעַל כָּל הַהָרִים הַרְמִים וְעַל כָּל הַגְּבְעוֹת הַנְּשָׂאוֹת. (טו)
וְעַל כָּל מַגְדָּל גְּבֵה וְעַל כָּל חוֹמָה בְּצוּרָה. (טז) וְעַל כָּל אֲנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ וְעַל כָּל שְׂכִיּוֹת הַחֲמָדָה.

מי שבנה מגדלים בירושלים היה עוזיהו ([דברי הימים ב כו, ט](#)). בכך רוצה ישעיהו לומר שאם גדולי המלכים כמו שלמה ועוזיהו נכשלו, אזי רק מלכות ה' תקום "ונשגב ה' לבדו". חדלו לכם מן האדם. המסר של פרק ב בישעיהו הוא שלמעשה מלכות אדם נועדה לכשלו. ישנה רק מלכות שמיים.

מה בין זה ובין ישעיהו פרק יא שם מנבא ישעיהו על מלח המשיח: "וַיֵּצֵא חֶטֶר מִגְּזַע יִשְׂרָאֵל וַיִּנְצֵר מִשְׁרָשָׁיו יִפְרָה" (א)? בסוף פרק י' נאמר במפורש שרק ה' יושיע את ירושלים ויכה את אשור. לא מלך וכפי שנאמר בפרק ל"א, ח: "וְנִפְלֵ אֲשׁוּר בְּחָרְבֵי לֹא אִישׁ וְחָרְבֵי לֹא אָדָם תֵּאֶכְלֵנוּ" לעומת זאת, הנשק של מלך המשיח שיקום מבית דוד יהיה צדק ומשפט: "והיה צדק אזור מותניו והאמונה אזור חלציו" (י"א,ה). דמותו של מלך המשיח אצל ישעיהו הוא לא מלך לוחם אלא מלך עושה צדקה ומשפט.

כעת נשווה את זה לתיאור של מיכה: ראינו לעיל שבסוף נבואת אחרית הימים מזכיר מיכה את ימי שלמה אלא שבעוד שישעיהו בסמוך לנבואת אחרית הימים שלו, הזכיר את תקופת שלמה לרעה, מיכה מזכיר את השבח שהתקופה. בהמשך שם בפרק ד נאמר:

(ט) עֲתָה לָמָּה תִרְיַעֵי רַע הַמֶּלֶךְ אֵין בָּךְ אִם יוֹעֲצֶךָ אָבָד כִּי הִחְזִיקְךָ חֵיל פִּיּוֹלְדָה. (י) חוּלֵי וְגַחֵי
בַת צִיּוֹן פִּיּוֹלְדָה כִּי עֲתָה תִצְאֵי מִקְרִיָּה וְשָׁכַנְתְּ בַּשָּׂדֶה וּבָאת עַד בְּבֵל שָׁם תִּנְצְלֵי שָׁם יִגְאָלְךָ ה'

מִכָּף אֲבִיָּדָה. (יא) וְעַתָּה נֶאֱסָפוּ עָלֶיךָ גוֹיִם רַבִּים הָאֲמָרִים תִּחַנֶּנּוּ וְתַחַז בְּצִיּוֹן עֵינֵינוּ. (יב) וְהִמָּה
לֹא יָדְעוּ מַחְשְׁבוֹת ה' וְלֹא הִבִּינוּ עֲצָתוֹ כִּי קִבְּצָם כְּעֶמֶר גֶּרְנָה. (יג) קוֹמִי וְדוֹשִׁי בַת צִיּוֹן כִּי
קִרְנֶךָ אֲשִׁים בְּרָזָל וּפְרִסְתֶיךָ אֲשִׁים נְחוֹשֶׁה וְהִדְקוֹת עַמִּים רַבִּים וְהִחְרַמְתִּי לָהּ בְּצַעַם וְחִילָם
לְאָדוֹן כָּל הָאָרֶץ. (יד) עַתָּה תִתְגַּדְּדִי בַת גְּדוּד מְצוֹר שָׁם עָלֵינוּ בְּשֶׁבֶט יָכּוּ עַל הַלְחִי אֶת שִׁפְט
יִשְׂרָאֵל.

בפסוק י הוא אומר לה לא לחכות בתוך הביצורים אלא לצאת לשדה וללדת. הוא ממשיך ואומר לה
שאינ לך מה לחשוש מהגויים כי הם לא יודעים את מחשבות ה'. ושוב בפסוק יג הוא מעודד אותה
להילחם ואומר לה שהיא תכה בהם בחרב שה' ייתן לה. מגמה זו ממשיכה בפרק ה'. אם כן, ישעיהו
מדבר על ה' שיכה את האויבים בבחינת ה' ילחם לכם', ואילו מיכה מדבר על מלחמה ארצית, כמו
דוד.

בישעיהו פרק ל מופיע:

(ח) וְנָפַל אֲשׁוּר בְּחָרֶב לֹא אִישׁ וְחָרֶב לֹא אָדָם תֵּאֶכְלֶנּוּ וְנָס לֹא מִפְּנֵי חָרֶב וּבַחֲוָרָיו לְמַס יִהְיוּ:

(ט) וְסָלְעוּ מִמְּגוֹר יַעֲבוֹר וְחִתּוּ מִנֶּס שָׁרְיוֹ נֶאֱמַר ה' אֲשֶׁר אֹר לֹו בְּצִיּוֹן וְתִנּוֹר לֹו בִירוּשָׁלַם

בישעיהו סוף פרק ל (לא-לג) יש תיאור של הכאת ה' שנלחם בהם כמו מכות מצרים. ירושלים תנצל
במכות שה' ינחית. כך מודגש גם בפרק כ"ו. בשום מקום אין קריאה לישראל לקום ולפעול. בישעיהו
שם בפרק כ"ו (יז) לילדת אין לה כח ללדת. במיכה יש קריאה לילדת לקום ולפעול. בהמשך פרק
כ"ו שם בישעיהו יש קריאה להתכנס בבתיים ולהתחבא בזמן שה' יפקוד על ההרוגים. כך גם בסוף
פרק כ"ז. בהמשך שם בפרק ל"א (ד) ישעיהו משווה את הכאת ה' לאריה מכה, ואילו מיכה בראשית
פרק ה' (ז) הוא ממשיל את שארית יעקב המכה את הגויים לאריה.

אם כן, תפקיד מלך המשיח בישעיהו הוא לעשות צדק בעוד ה' הוא הלוחם. במיכה, לעומת זאת,
הוא ילחם מלחמות ה' כמו דוד ובת ציון תכה את העמים.

כעת יש לשאול מה יעשה חזקיהו כאשר יש לו שתי נביאים? חזקיהו מסיר את הע"ז ומתקן לפחות
חלק מהעוולות. מה יקרה כעת? האם הוא יעסוק רק בתיקון פנימי או שמא ילחם? האם יש כאן
מחלוקת בין נביאים בדבר ה' כמו בית שמאי והלל?